

Sygn. akt I C 2542/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Płocku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Łukasz Wilkowski
Protokolant:	st. sekr sąd. Justyna Wieteska

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2017 roku w Płocku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w T.

przeciwko (...) Szpitalowi Wojewódzkiemu w C. Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej z siedzibą w C.

o zapłatę kwoty 217.838,13 zł

I. utrzymuje w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Okręgowy w Toruniu w dniu 22 września 2016 roku w sprawie sygn. akt I Nc 318/16;

II. zasądza od pozwanego (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej z siedzibą w C. na rzecz powoda (...) Spółki Akcyjnej w T. kwotę 3.600,00 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem dalszej części zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt I C 2542/16

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w T. pozwem skierowanym do Sądu Okręgowego w Toruniu wniosła o zasądzenie od (...) Szpitala Wojewódzkiego w C. Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w postępowaniu nakazowym kwoty 217.383,13 zł wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi obliczonymi do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku od kwot szczegółowo wskazanych i opisanych w pozwie oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W uzasadnieniu pozwu podała, że zawarła z pozwanym umowę, której przedmiotem była dostawa leków. Powódka wywiązała się ze swojego zobowiązania i wystawiła faktury VAT za dokonaną dostawę. Pozwany jednak nie zapłacił należności (k. 2-4).

Nakazem zapłaty z dnia 22 września 2016 roku wydanym w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy w Toruniu w sprawie sygn. akt I Nc 318/16 zasądził powyższą kwotę wraz z żądanymi odsetkami i kosztami procesu (k. 80).

Zarzuty od tego nakazu wniósł pozwany, który to zaskarżył go w całości, wniósł o wyznaczenie rozprawy, na której prawdopodobnie doszłoby do zawarcia ugody między stronami, o rozłożenie zadłużenia na 12 równych miesięcznych rat. Wyjaśnił, że pozostaje w opóźnieniu w realizacji zapłat na rzecz uprawnionego podmiotu, jednak wskazana

sytuacja występuje bez jego umyślnej winy, ponieważ wpływy środków finansowych z NFZ nie wystarczają na uiszczenie bieżących należności. Podał, że znajduje się w bardzo trudnej sytuacji finansowej, co skutkuje opóźnieniem w płatnościach. Zadłużenie szpitala, które stało się wymagalne, wg. danych na rok 2015 r. wzrosło do ponad 43 mln złotych. Od początku 2016 roku dokonano u niego zajęć komorniczych na kwotę wynoszącą łącznie 2.388.554,89 zł. Ponadto informacyjnie podał, że zawsze wykazuje dobrą wolę i realizuje swoje zobowiązania w miarę osiągalnych przez niego możliwości finansowych, stąd jego wnioski o rozłożenie należności na raty (k. 89 - 90).

Postanowieniem z dnia 02 listopada 2016 roku Sąd Okręgowy w Toruniu stwierdził swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał według właściwości do Sądu Okręgowego w Płocku (k. 106)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniach 01 sierpnia 2014 roku została zawarta pomiędzy (...) Szpitalem Wojewódzkim w C. Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej z siedzibą w C., a (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w T. na podstawie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego umowy na dostawę leków do apteki szpitalnej. Zgodnie z tą umową zamawiający (...) Szpital Wojewódzki w C. zobowiązał się zapłacić cenę za dostarczony towar w terminie 30 dni od daty wystawienia faktury. W przypadku zaś niedotrzymania terminu płatności wykonawca uzyskał prawo do naliczania odsetek z tytułu zwłoki w wysokości ustawowej (umowa – k. 19 - 21).

Powód dostarczał towar zgodnie z zapisami umów i w okresie od 13 marca 2015 roku do dnia 24 stycznia 2016 roku wystawił z tego tytułu faktury na łączną kwotę 217.838,13 zł (faktury VAT z potwierdzeniami odbioru – k. 22 - 79).

Pozwany nie płacił należności wynikających z w/w faktur w terminach ich wymagalności (bezsporne).

W związku z powyższym powód pismem z dnia 24 lutego 2016 roku wezwał (...) Szpital Wojewódzki w C. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w C. do zapłaty należności wynikających z tych faktur wraz z naliczonymi odsetkami (wezwanie - k. 16 - 18).

Pozwany mimo tego wezwania nie zapłacił wymienionych w nim należności w wyznaczonym mu terminie (bezsporne).

(...) Szpital Wojewódzki w C. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej z siedzibą w C. jest w trudnej sytuacji finansowej, ale jednocześnie w sposób stały uzyskuje znaczne środki z Narodowego Funduszu Zdrowia w związku z posiadanymi z nim kontraktami. Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku jego zobowiązania krótkoterminowe stanowiły kwotę 56.955.777,98 zł, zaś na dzień 29 lutego 2016 roku kwotę 54.599.609,89 zł, w tym z tytułu dostaw i usług o okresie wymagalności do 12 miesięcy odpowiednio 46.554.065,97 i 43.872.106,98 zł. Na koniec 2015 roku wygenerował on stratę w wysokości 13.570.110,71 zł. W okresie od stycznia do października 2016 roku Komornicy sądowi wszczęli przeciwko niemu postępowania egzekucyjne o kwotę 2.388.554,98 zł należności głównych. Nie posiada on wolnych środków finansowych. Prowadzi rozbudowaną działalność medyczną i udziela dziesiątek tysięcy porad medycznych rocznie i jeszcze więcej przeprowadza badań diagnostycznych (bilans – k. 92, rachunek zysków i strat – k. 92v, stan rachunków - k. 93, zawiadomienia - k. 94 - 97, zestawienia – k. 98 - 100).

Powyższy stan faktyczny był bezsporny i dodatkowo znajdował potwierdzenie w zgromadzonych w aktach dokumentach. Pozwany nie kwestionował wysokości swojego zobowiązania ani co do zasady, ani co do wysokości żądanych odsetek. Sporna była nadto kwestia istnienia podstaw do rozłożenia należności na raty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

Strony łączyła umowa sprzedaży. Zgodnie z art. 535 k.c., przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

W niniejszej sprawie po stronie powoda ciążył obowiązek przeniesienia własności leków na kupującego i wydania mu tych rzeczy, natomiast pozwany (...) Szpital Wojewódzki w C. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej, jako kupujący, był zobowiązany do odebrania rzeczy i do zapłacenia ceny. Sprzedawca spełnił swoje zobowiązanie dostarczając Szpitalowi zamówiony towar. Szpital zaś odebrał rzeczy, ale nie zapłacił ceny. Dlatego roszczenie, co do zasady należało uwzględnić.

Zgodnie z treścią art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W świetle § 2 w/w przepisu, w jego treści sprzed dnia 01 stycznia 2016 roku, jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże, gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Z dniem 1 stycznia 2016 wprowadzono ustawą z dnia 09 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, nowe pojęcie odsetek ustawowych za opóźnienie, których wysokość reguluje art 481 § 2 k.c. Stosownie do treści art 56 w/w ustawy zmieniającej do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. A zatem a contrario do odsetek należnych od dnia 1 stycznia 2016 roku stosuje się nowe przepisy i tym samym w sprawie niniejszej od tej daty mają zastosowanie odsetki ustawowe za opóźnienie. Co prawda w umowie strony wskazały, iż w razie niewywiązania w terminie należności powodowi będą należały się odsetki w wysokości ustawowej, ale w tamtym okresie nie było podziału na odsetki kapitałowe i odsetki za opóźnienie. A zatem odsetki ustawowe w każdym przypadku były takie same. Z dniem 1 stycznia 2016 roku rozróżniono odsetki ustawowe kapitałowe od odsetek ustawowych za opóźnienie. W sprawie niniejszej bez wątpienia zastosowanie znajdują drugie z w.w, albowiem odsetki te należą się za zwłokę, a nie za korzystanie przez powoda z kapitału pozwanego. Stąd również w tym zakresie roszczenie podlegało uwzględnieniu w całości.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego szpitala o rozłożenia świadczenia na raty. Według stanowiska doktryny odmowa rozłożenia świadczenia na raty albo wyznaczenia terminu do spełnienia świadczenia nie wymaga odrębnego orzeczenia w sentencji wyroku, lecz powinna być umotywowana w uzasadnieniu (K. Piasecki (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., t. 1, red. K. Piasecki, s. 1504). Stosownie do art. 320 kpc, w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. W niniejszej sprawie pozwany ograniczył się jedynie do złożenia wniosku o rozłożenie świadczenia na raty w odpowiedzi na pozew oraz załączenia odpisu bilansu za 2015 rok oraz sporządzonych przez siebie zestawień. Pozwany wniósł o rozłożenie zadłużenia na dwanaście rat, ale biorąc pod uwagę to, iż pozwany nie płacił powodowi za towar od marca 2015 roku (data wymagalności pierwszej z faktur), nie stawił się na rozprawę celem zawarcia ugody, mimo, że sam to wcześniej proponował, to trudno uwierzyć w dobrą wolę pozwanego, iż uiszczi zobowiązanie po rozłożeniu na raty. Szczególnie, że w sytuacji ewentualnego rozłożenia świadczenia na raty powód utraci odsetki od daty wyroku do dat płatności poszczególnych rat (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 września 1970 roku – zasada prawna III PZP 11/70). Z kolei daty płatności Sąd musi określić w taki sposób, aby były one uzależnione od uprawomocnienia się orzeczenia. W efekcie pozwany może na tyle przedłużać kwestie uprawomocnienia się orzeczenia, iż szkoda poniesiona przez powoda z tytułu utraconych odsetek, biorąc pod uwagę wartość należności głównej, będzie bardzo znaczna. W ocenie Sądu pozwany nie wykazał, iż jego sytuacja jest tak szczególna, aby uzasadniała rozłożenie świadczenia na raty. Sytuacja ta już od wielu lat jest podobna i mimo to nie są podejmowane żadne stanowcze działania w celu jej zmiany. Funkcjonowanie zaś placówki kosztem jej kontrahentów mija się z celem. Stwierdzenia pozwanego dotyczące sytuacji pacjentów należy uznać za górnolotne określenia, które nie są powiązane z rzeczywistością. Pozwany nie jest jedyną placówką świadczącą usługi medyczne, a kwestie jego relacji z NFZ nie mogą wpływać na sytuację jego kontrahentów, którzy zawierając umowy z pozwanym liczyli na wywiązanie się przez niego ze swoich zobowiązań w terminie i poświęcili swój kapitał na wykonanie ze swej strony zobowiązania. Gdyby w taki sposób, jak pozwany zachowała się większość kontrahentów powoda nie mógłby on w sposób normalny funkcjonować na rynku. Szpital nie jest jedyną placówką tego typu w okolicy, ale jest jedyną, która w taki sposób traktuje swoich dostawców. Ogromna większość placówek medycznych w Polsce znajduje się w bardzo podobnej sytuacji do pozwanego w zakresie relacji

z NFZ, a mimo to jest w stanie spełniać swe zobowiązania. Podejmując zaś decyzję o rozłożeniu świadczenia na raty Sąd musi brać pod uwagę również interes powoda, a nie tylko pozwanego. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 31 maja 2012 roku I ACa 242/12 ochrona, jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 k.p.c., nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym i wymaga uwzględnienia wszelkich okoliczności sprawy, w tym uzasadnionego interesu podmiotu inicjującego proces.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd oparł się o zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania określoną w art. 98 k.p.c., zgodnie, z którą strona przegrana winna zwrócić koszty procesu stronie wygranej. W sprawie niniejszej powód wygrał w całości proces, a zatem pozwany winien mu zwrócić wszystkie poniesione przez niego, a niezbędne koszty procesu. Na koszty te złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 2.723,00 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14.400,00 zł, a także opłata skarbową od pełnomocnictwa, w kwocie 17,00 zł. Koszty zastępstwa procesowego zostały ustalone stosownie do § 2 ust. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Przy czym, jako, że w nakazie zapłaty, który Sąd w całości utrzymał w mocy orzeczono o kosztach w kwocie 13.540,00 zł, należało dodatkowo zasądzić kwotę 3.600,00 zł dalszej części zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.

Sygn. akt I C 2542/16

ZARZĄDZENIE

P.03 lipca 2017 r.

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć:

- pozwanemu z pouczeniem o apelacji.

SSO Łukasz Wilkowski